

Motion till riksdagen 2007/08:C380

av **Fredrik Schulte (m)**

Namnlagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av att göra en översyn av namnlagen.

Motivering

Idag är det vanligt förekommande vid ett giftermål att en av makarna tar den andres efternamn men samtidigt behåller sitt tidigare efternamn. I en sådan situation uppstår en rad problem till följd av namnlagens utformning som är otidsenlig och omotiverad.

Önskar den andre maken göra samma sak är detta förbjudet. Är man dock bekant med lagstiftningen och rådande praxis är det dock möjligt att kringgå lagen till följd av Regeringsrättens dom 1987-10-09, RÅ 1987 ref 117 som möjliggör för blivande makar att erhålla samma namnkombination om dessa anmäls i rätt ordning. Eftersom endast ett fåtal initierade uppfattat lagstiftningens kryphål gäller detta i praktiken inte människor i gemen. Enligt namnlagens bestämmelser kommer det tidigare efternamnet dessutom att ta formen som ett mellannamn och placeras före det juridiskt formella efternamnet. Därmed ärver parets eventuella barn endast det formella efternamnet. Även barnen saknar rätt att uppta den första förälderns tidigare efternamn ens som mellannamn. För dem finns inte heller möjligheten att kringgå lagen. Det är således inte möjligt att vid giftermål sammanfoga två efternamn och göra ett permanent ärftligt dubbelefternamn av dem. Följaktligen innebär detta att familjer där denna situation uppstår sinsemellan uppfattas ha olika efternamn.

Detta är felaktigt ur flera perspektiv. För det första är det orimligt att lagstiftningen säger en sak samtidigt som praxis möjliggör ett kringgående av lagen om den enskilde följer en specifik namnändringsprocedur. För det andra är mellannamn ett dåligt substitut för efternamn eftersom många rent emotionellt och identitetsmässigt uppfattar samma mellannamn som legitima ef-

Fel! Okänt namn på

ternamn. Det är dessutom i synnerhet märkligt ur ett jämställdhetsperspektiv att lagstiftningen i princip bara låter en av makarna bära ett ytterligare efternamn (fast som juridiskt mellannamn). Värst av allt är dock att medlemmar av samma familj i vissa fall inte tillåts ta samma identitetsbärande namn som knyter samman släkt och familj. Detta är i allmänhet inte till gagn för familjer och i synnerhet inte till gagn för barnets bästa. Istället borde det vara möjligt för ett par att vid giftermål sammanfoga sina två respektive efternamn och skapa ett permanent ärftligt dubbelefternamn.

Vad är då motiven till denna ordning? Faktum är att några skäligena motiv inte finns. Inte ens statstjänstemännen på Skatteverket och Pant- och registreringsverket förstår motiven till lagstiftningen. Det finns alltså inget byråkratiskt argument för lagens nuvarande utformning. Lagen är helt enkelt en dum kvarleva från en tid då det förutsattes att gifta par per automatik tog mannens släktnamn och där andra särlösningar inte togs på allvar.

Det är viktigt att vi har en namnlagstiftning som följer sin tid. Som lagstiftningen ser ut idag finns det alltför många inkonsekventa restriktioner och hinder som skapar problem för familjer där denna problematik uppstått. Ur detta hänseende är namnlagen som den ser ut idag otidsenlig och måste ändras.

Stockholm den 4 oktober 2007

Fredrik Schulte (m)